

Kadra naukowa w Polsce w świetle międzynarodowych badań porównawczych: wnioski dla modelu kariery i ścieżek awansowych

Posiedzenie Plenarne Rady Głównej
Nauki i Szkolnictwa Wyższego (RGNISW), Warszawa, 12 maja 2016

Prof. zw. dr hab. Marek Kwiek
Centrum Studiów nad Polityką Publiczną
Katedra UNESCO Badań Instytucjonalnych i Polityki Szkolnictwa Wyższego
UAM w Poznaniu
kwiekm@amu.edu.pl

Wprowadzenie (1)

Założenia

- Prezentacja: obraz czarno-biały, książka - zniuansowany
- Międzynarodowa **porównywalność** (OECD): albo **centrum** – albo **peryferia**
- Punkt wyjścia:
 - albo **autarkia** (samowystarczalność naukowa) i dalsza **izolacja** –
 - albo **integracja** z N i SW w Europie Zachodniej (EZ) (finansowanie, wymagania, warunki, reguły gry akademickiej).
 - Nie ma trzeciej, **polskiej drogi...** polskiego wzorca **finansowania, zarządzania, publikowania...** polskiej wyjątkowości...
- Książka jako **zaproszenie** do tworzenia *evidence-based policy*: **dane** – nie publicystyka naukowa, i nie wiedza anegdotyczna.
- **Zimny prysznic** danych – ale poszukiwanie pozytywów i mobilizacji
- **Konwergencja** systemów N i SW w OECD faktem. Proste podejście pragmatyczne: co przynosi **efekty**?
- Badania *naukowe* SW (zorientowane „poznawczo”; oraz „na działania państwa” – w ramach „nauk o polityce publicznej”)
- „**Słowa**” (**wywiady**) i „**liczby**” (**dane**) (*mixed-methods design*).

Wprowadzenie (2)

- Wybieram 3 motywy:
 - (1) **Umiejdzynarodowienie** badań naukowych – widzialność polskich badań
 - (2) Różnice **międzypokoleniowe**:
 - w dystrybucji czasu pracy,
 - przyjmowanych rolach akademickich i
 - intensywności publikowania.
 - (3) Stratyfikacja kadry: między **nieproduktywnymi** (niepublikującymi) i **najbardziej produktywnymi** badawczo
- Wnioski i podsumowanie.

Wprowadzenie (3)

- Cel książki: dyskusja w oparciu o **dane** – nie o **przekonania** reformatorów (czy kadry akademickiej).
- **Pytanie badawcze:**
 - **Kim jesteśmy** jako kadra? Co **myślimy** i jak **pracujemy (naukowo)**? Czym różnimy się od 10 krajów EZ?
- **Książka dla młodej kadry** – podręcznik przetrwania w systemach tradycyjnych, centrum (nie: **rozchwianych**, peryferii).
- Prezentuje **proste** reguły rządzące nauką! Powszechnie rozumiane i powszechnie wspierane.
- Nigdy dotąd w nauce tylu ludzi, środków, możliwości – ale nowe warunki: tytułowa „**konkurencja**” ...
- Pula **chętnych** na środki i prestiż rośnie – a pula **możliwości** rośnie znacznie wolniej...

Wprowadzenie (4)

- **Dane:**
- **Wywiady** (częściowo ustrukturyzowane, pogłębione):
 - 500, Polska 60, Dr Dominik Antonowicz UMK) i
- **Badanie kwestionariuszowe, Polska i 10 krajów EZ:**
 - razem 17 211, Polska 3704; 400 zmiennych.
- 8 lat pracy (2 + 3 + 3).
- Nigdy dotąd nie wiedzieliśmy tyle o **polskiej** kadrze z perspektywy **porównawczej**...
- Dane porównawcze to spojrzenie „**z zewnątrz**”:
 - Wniosek: EZ/PL różnimy się **radykałnie**
 - Pytanie: czy nam to odpowiada?

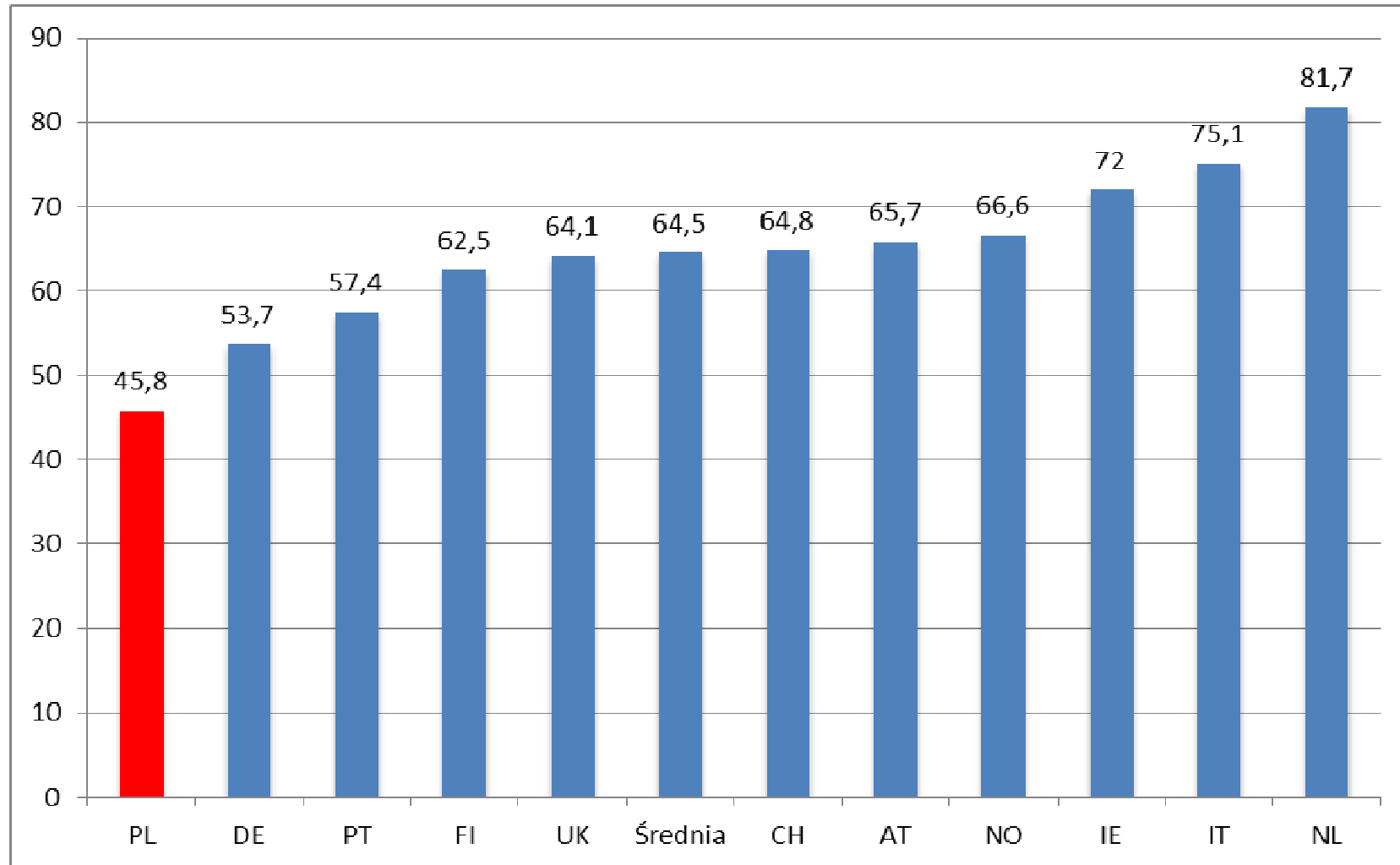
I. Umiejdzynarodowienie badań i kadry (1)

- Mechanizm kluczowy dla PL: „**akumulacja**” w czasie: strat lub przewag; zakumulowana **strata** (PL) vs. zakumulowana **przewaga** (EZ).
- **Indywidualnie** (efekt św. Mateusza oraz na poziomie **systemu**):
 - Robert K. Merton: *the rich get richer at a rate that makes the poor become relatively poorer.*
- Przykład: umiejdzynarodowienie **finansowanie** badań: **granty z ERC** (szczyt **hierarchii prestizu** dla kraju, najbardziej konkurencyjne granty w Europie):
 - 5 000 grantów, 10 mld EUR vs. **PL 15 grantów, 30 mln EUR.**
 - 2014-2020: kolejne 13 mld EUR .
 - PL uniwersytety na badania 2014: 1 mld PLN.
 - **Katastrofa wizerunkowa** w regionie i w stosunku do EZ:
 - HU – 45 grantów ERC, CZ – 21 grantów ERC. PL – potencjalnie 180-200 (PL – HU).

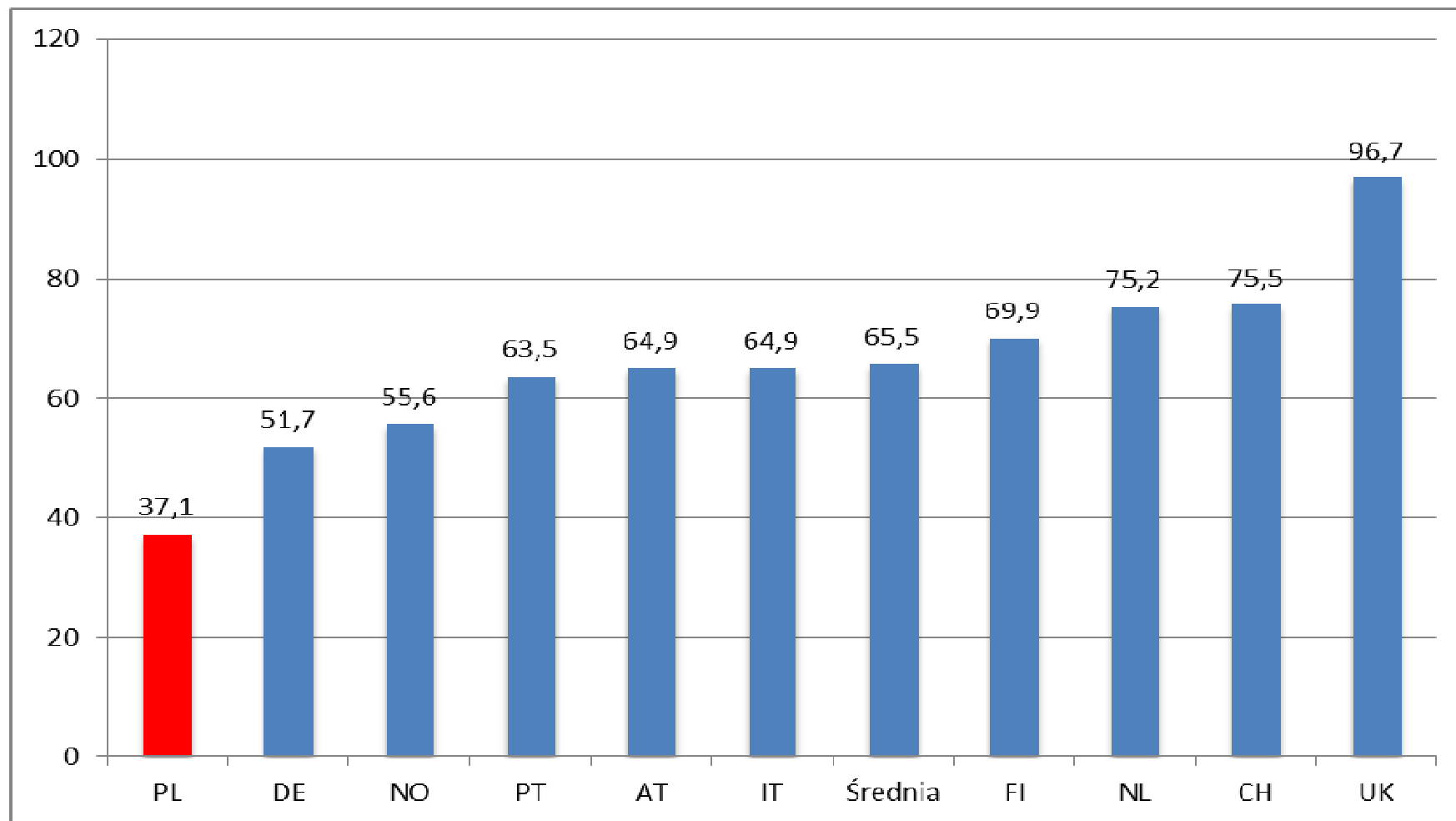
I. Umiejdzynarodowienie badań i kadry (2)

- Wybrane **zachowania i postawy** akademickie (zw. z umiejdzynarowieniem)
 - nie szukanie usprawiedliwień (*warunki*), ale spojrzenie w **przyszłość** (*rekomendacje*)! dyskusja o **przeszłości** małe znaczenie.
 - Porównujemy się z EZ: 3 aspekty:
 - (1) „**Moje badania są międzynarodowe**”:
 - średnio tylko dla **mniej niż połowy kadry** (45,8% – średnia 64,5%), jedyni w Europie poniżej 50%.
 - (2) „**Moim podstawowym językiem badań jest angielski**”:
 - średnio tylko dla **jednej trzeciej kadry** (37,1%) – średnia 65,5%, jedynie poniżej 50%.
 - (3) „**Współpracuję w badaniach z naukowcami z zagranicy**”:
 - średnio najrzadziej w Europie – jedynie **połowa kadry** (51,1%), średnia 66,5 %.
 - Założenia **oczywiste** – nie są w Polsce oczywiste... Potężny problem!
 - Dzieli nas **przepaść**...
 - ale **dokładnie** wiemy, czym się różnimy...
 - Możemy wpływać na rewizję polityki w obszarze N i SW!

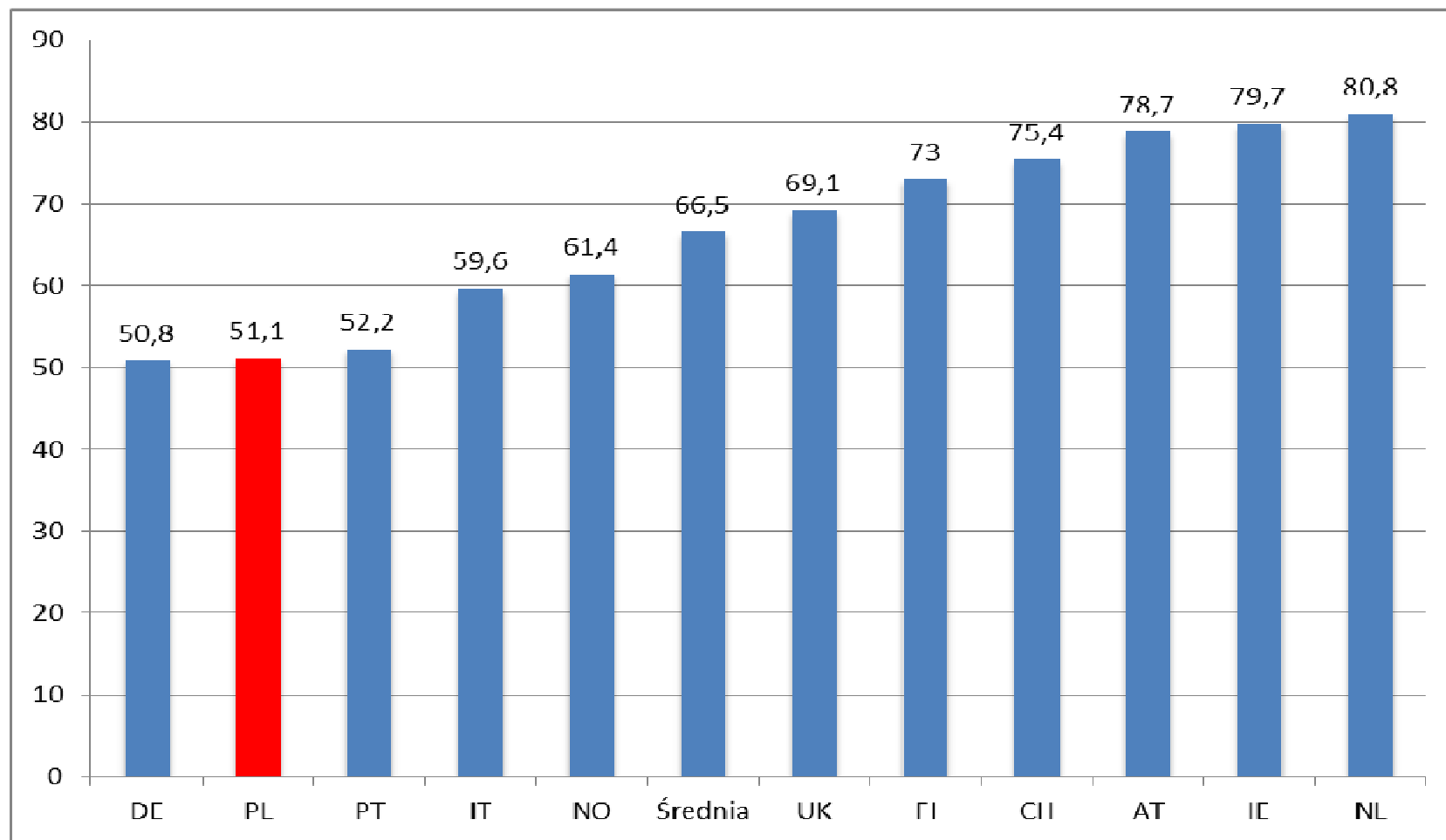
Rysunek 1. Odsetek naukowców, których „badania są międzynarodowe”, zarówno gdy chodzi o ich zakres, jak i przedmiot”, pełnoetatowi pracownicy zatrudnieni na uniwersytetach, w podziale na kraje („zdecydowanie się zgadzam” oraz „zgadzam się”), w %.

Rysunek 2. Odsetek naukowców, którzy „w badaniach wykorzystują przede wszystkim język angielski”, pełnoetatowi pracownicy zatrudnieni na uniwersytetach, w podziale na kraje („zdecydowanie się zgadzam” oraz „zgadzam się”, w %).

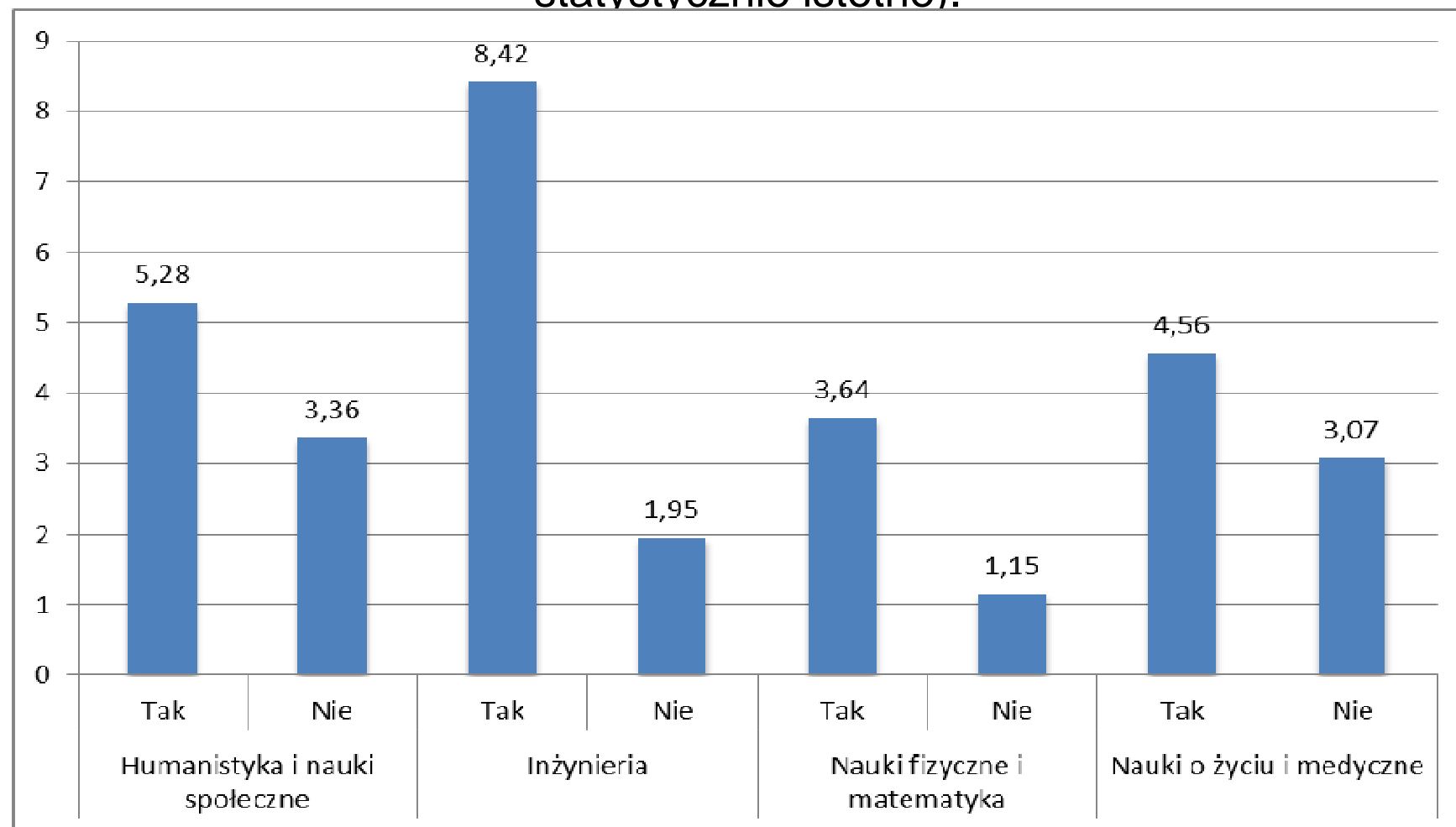

Rysunek 3. Międzynarodowa współpraca badawcza europejskiej kadry akademickiej („Czy w prowadzonych badaniach **współpracuje Pan(i) z naukowcami z zagranicy?**”), odpowiedzi pozytywne, w procentach.

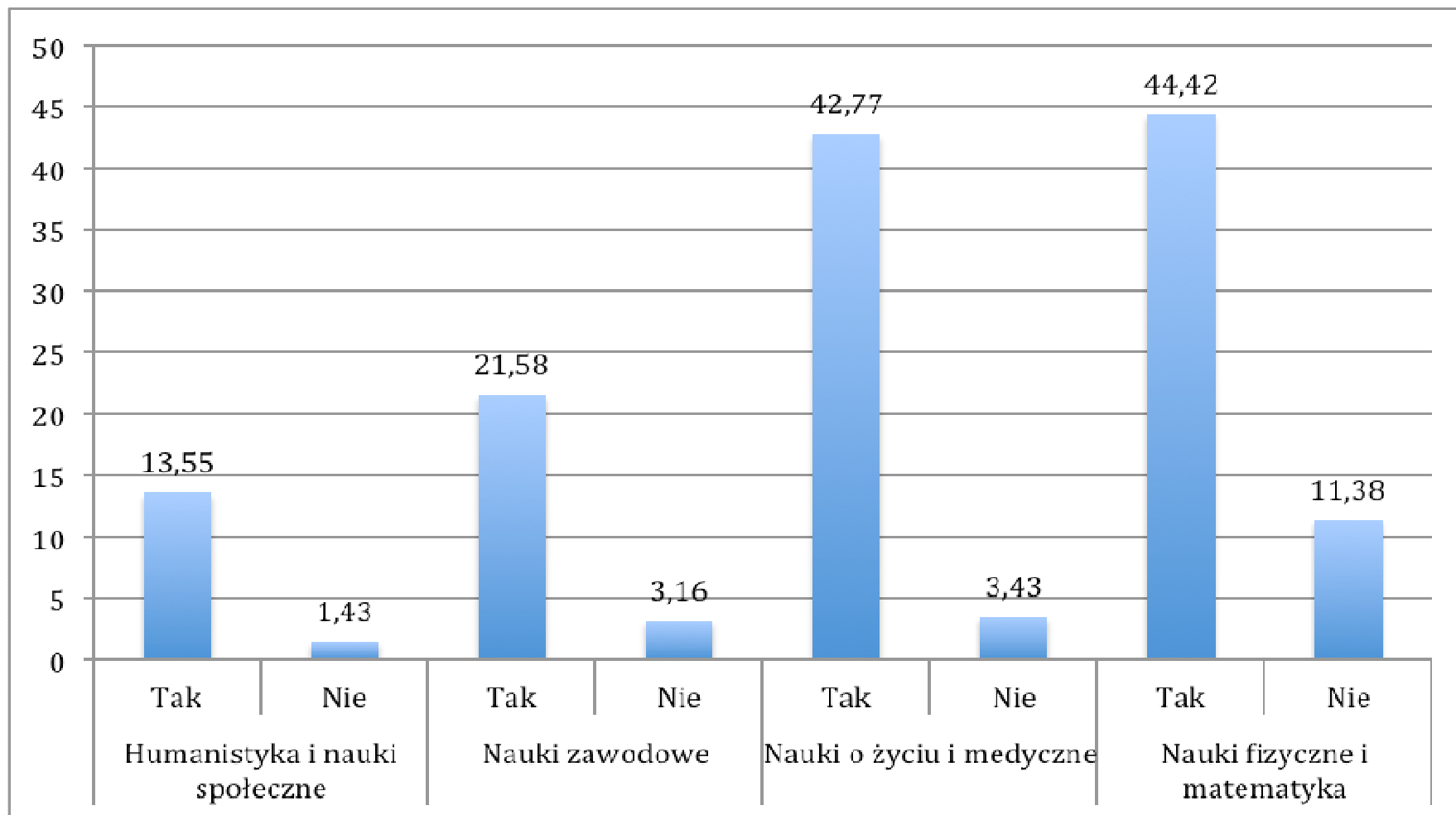

Rysunek 4. Korelacje współpraca – publikacje.

Średnia liczba artykułów opublikowanych przez **polskich** naukowców w książkach i czasopismach naukowych (trzy lata) wg **współpracy międzynarodowej** („tak” lub „nie”) i dziedzin naukowych (tylko statystycznie istotne).

Rysunek 5. Korelacje współpraca – publikacje cd. Odsetek artykułów opublikowanych przez **polskich naukowców **razem ze współpracownikami z innych krajów**, według współpracy międzynarodowej („tak” i „nie”) i dziedzin nauki (w procentach).**

I. Umiejdzynarodowienie badań i kadry (3)

- Wnioski dla polityki publicznej:
- Zwiększenie **intensywności** współpracy międzyn. - **najlepszą** drogą do zwiększania międzynarodowej **widzialności**.
- **Najważniejsza długoterminowa, wspierana finansowo** przez państwo współpraca naukowa.
- **Reformy strukturalne 2009-2012, trzy najważniejsze kroki:**
 - parametryzacja,
 - konkurencyjne **granty badawcze (NCN)**,
 - zmieniona **ścieżka kariery** akademickiej (teoria).
- Pierwsze, **nieśmiałe kroki** – brak wymiaru **finansowego** radykalnie blokuje zmiany...
- Ważna **stopniowa** zmiana zachowań i przekonań w nauce – przyspieszają ją zmiany w **finansowaniu** (*resource-dependence theory* a instytucje, kij a marchewka...)

II. Różnice międzypokoleniowe: dystybucja czasu, rola akademicka, publikacje (1)

- **4 elementy: zachowania, przekonania, dominująca kultura akademicka** (oraz poziom **wynagrodzeń**) - blokują wyższą intensywność publikacyjną!
- **Obsesyjna koncentracja na kształceniu** - wyznacza dominujący typ akademika w polskim SW! Badania pokazują:
 - PL: Kadra inaczej **pracuje!**
 - PL: Kadra inaczej **myśli** o pracy akademickiej!
 - PL: Potężne różnice i napięcia generacyjne: <40 lat vs. reszta kadry.
- Wynagrodzenia (tabu) a efekt **odstraszania najzdolniejszych** – emigracja z Polski lub emigracja z sektora N i SW (**profesjoniści**);
 - (młody) naukowiec to nie mnich! dom, rodzina, dzieci – to nie abstrakcja!
 - **wynagrodzenia** (obecne oraz *spodziewane* na szczycie kariery)

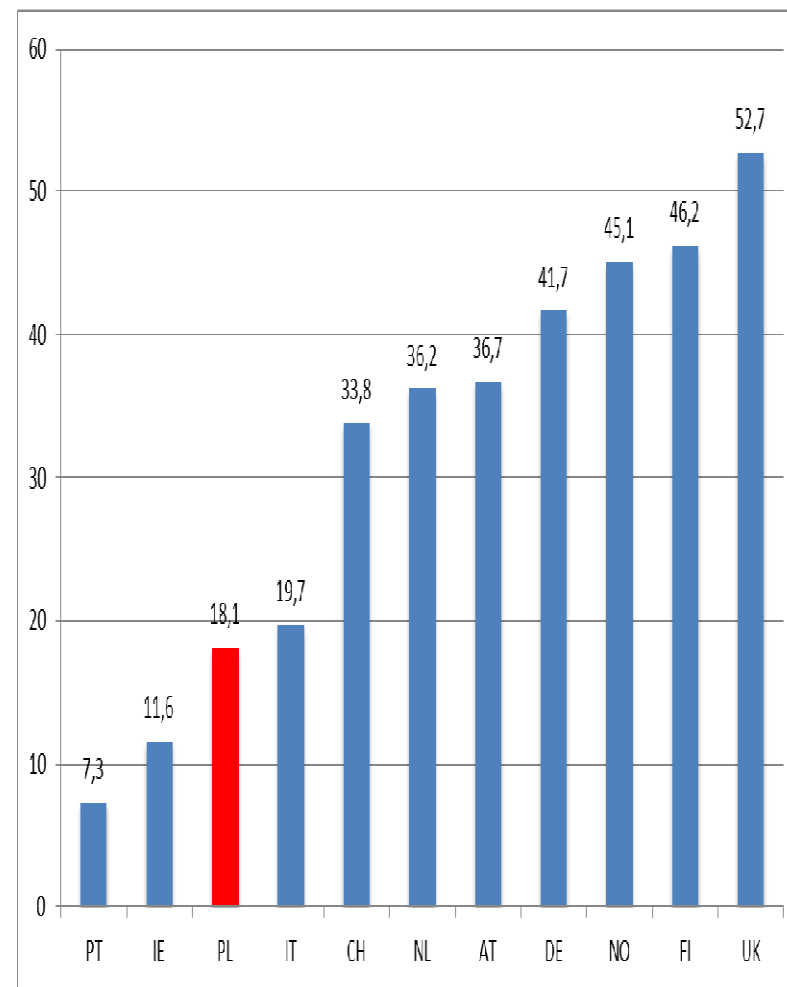
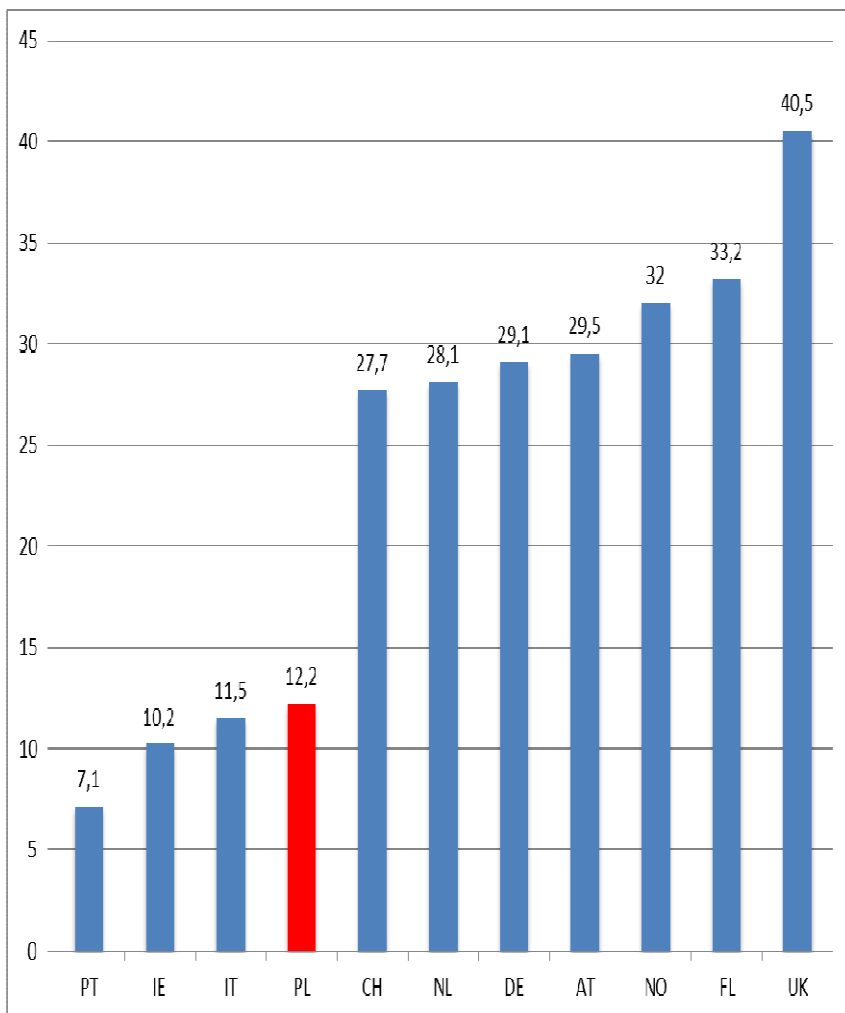
Atrakcyjność kariery akademickiej! Zapomniany wymiar! Najważniejszy: finansowa i prestiżowa, w długim czasie.

Dlaczego nie badanie **stosowane** w laboratorium korporacyjnym?
Poznawanie; czas, wynagrodzenie, typ pracy, kontrakty

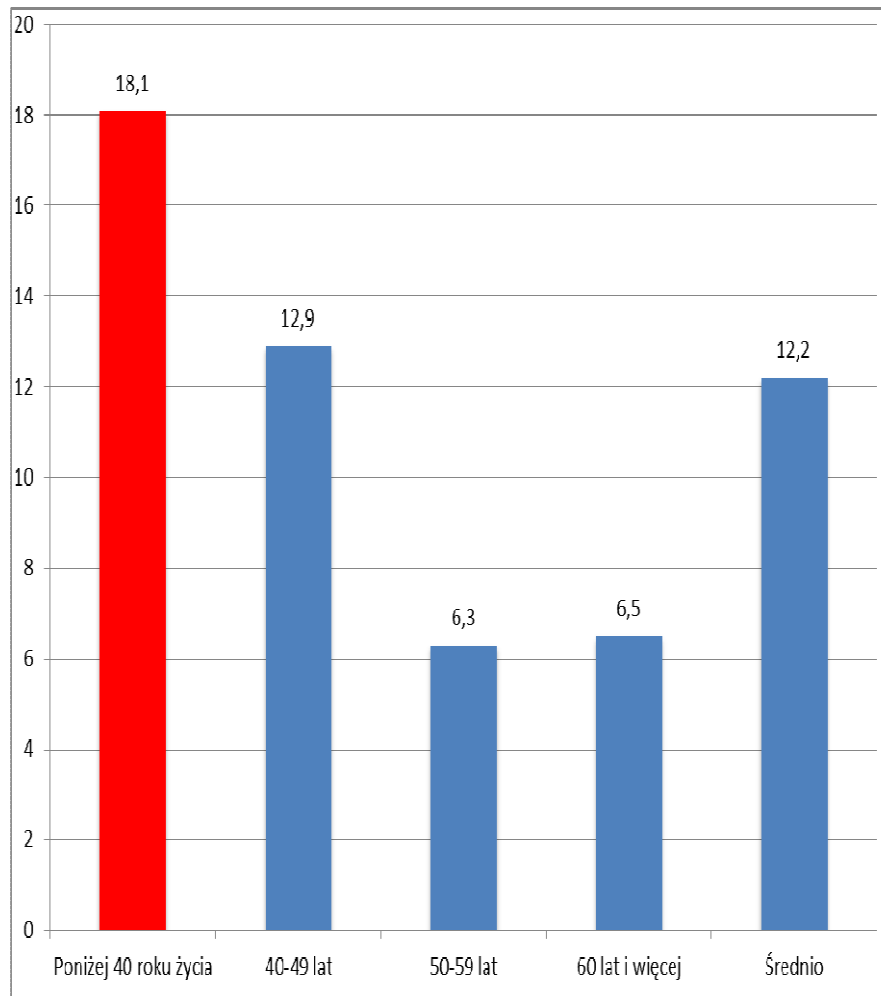
Klucz do sukcesu (pośłannictwo, służebność, oddanie nauce PL vs. triada **puzzle, ribbon & gold** w EZ)!

Rysunek 6 i 7. Zainteresowani badaniami naukowymi, odpowiedź: „Badania przede wszystkim” (w procentach). Pełnoetatowi naukowcy, wyłącznie z uniwersytetów.

Wszystkie kohorty wielowe (lewa) – oraz naukowcy do 40 r.ż (prawa).

Rysunek 8. Polska kadra ukierunkowana na badania naukowe: „Badania przede wszystkim”) (w procentach). Pełnoetatowi naukowcy, wyłącznie z uniwersytetów, tylko zaangażowani w badania naukowe, według grup wiekowych.

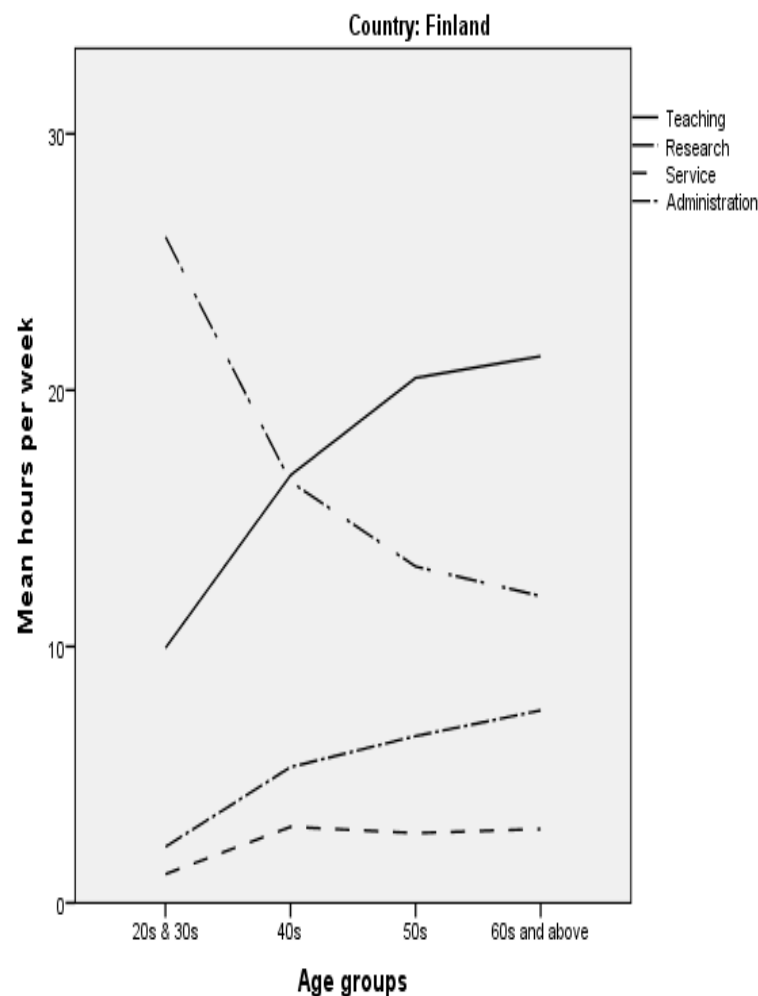
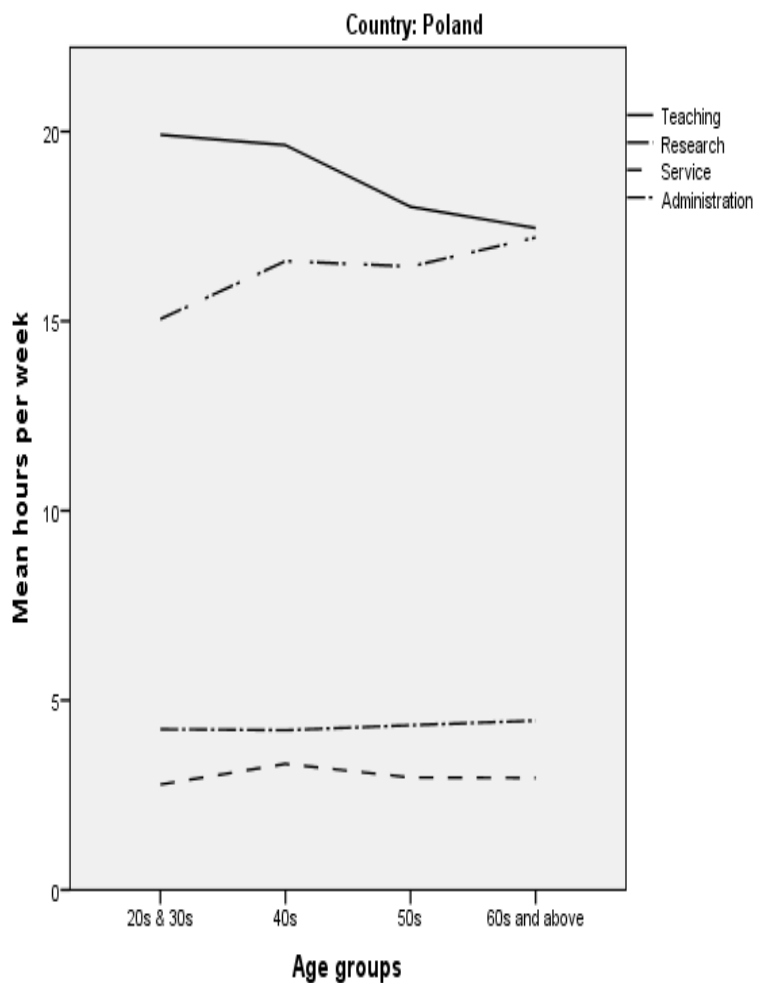

II. Różnice międzypokoleniowe: dystybcja czasu, rola akademicka, publikacje (2)

- Obraz z badań (**uśredniony!**). Potężna próba (3700 osób). Oraz wywiady.
- **Nieufność** (przede wszystkim) starszej kadry wobec **reguł gry akademickiej** w najlepszych miejscach: **4 elementy nieufności - wobec:**
 - (1) Wysokiej **produktywności** naukowej (nauka jako niegroźne **hobby** w wielu miejscach systemu)
 - (2) **Konkurencyjności** w nauce (myślenie **równościowe** vs. **elitarystyczne**)
 - (3) **Mobilności** międzynarodowej
 - (4) **Mierzalności** indywidualnej i instytucjonalnej oceny osiągnięć badawczych. Konkurencję wzmacniają **rankingi** (instytucjonalnie) i **bibliometria** (indywidualnie i instytucjonalnie).

Nieufność przełamuje zmiana przekonań akademickich skorelowana w zmianach w finansowaniu.
- **Przepaść** międzypokoleniowa, zwłaszcza młodzi / seniorzy w nauce (głos ostatnich decyduje)
- Jak konkurować z EZ:
 - Polska a Finlandia (Niemcy, Norwegia, Holandia...) – dane:

Rysunek 9. Ile czasu kadra akademicka poświęca średnio na różne działania akademickie według **grupy wiekowej** (średnia liczba h w tygodniu): **Polska** (po lewej) vs. **Finlandia** (po prawej). Wyłącznie naukowcy zaangażowani w badania, zatrudnieni w pełnym wymiarze w sektorze uniwersyteckim. **To samo dla klastrów obszarów badań – ten sam wzorzec.**

Rysunek 10 i 11. Nastawienie (inne!), rozkład czasu (inny!) = czy mogą nie być inne efekty? Złożony krajowy wskaźnik produktywności badawczej (lewo) oraz Średnia liczba referatów prezentowanych podczas konferencji naukowej (prawo) (wszystkie kohorty wiekowe, 3 lata). Kadra zaangażowana w badania, pełen etat uniwersytetu. To samo dla różnych klastrów obszarów badań.

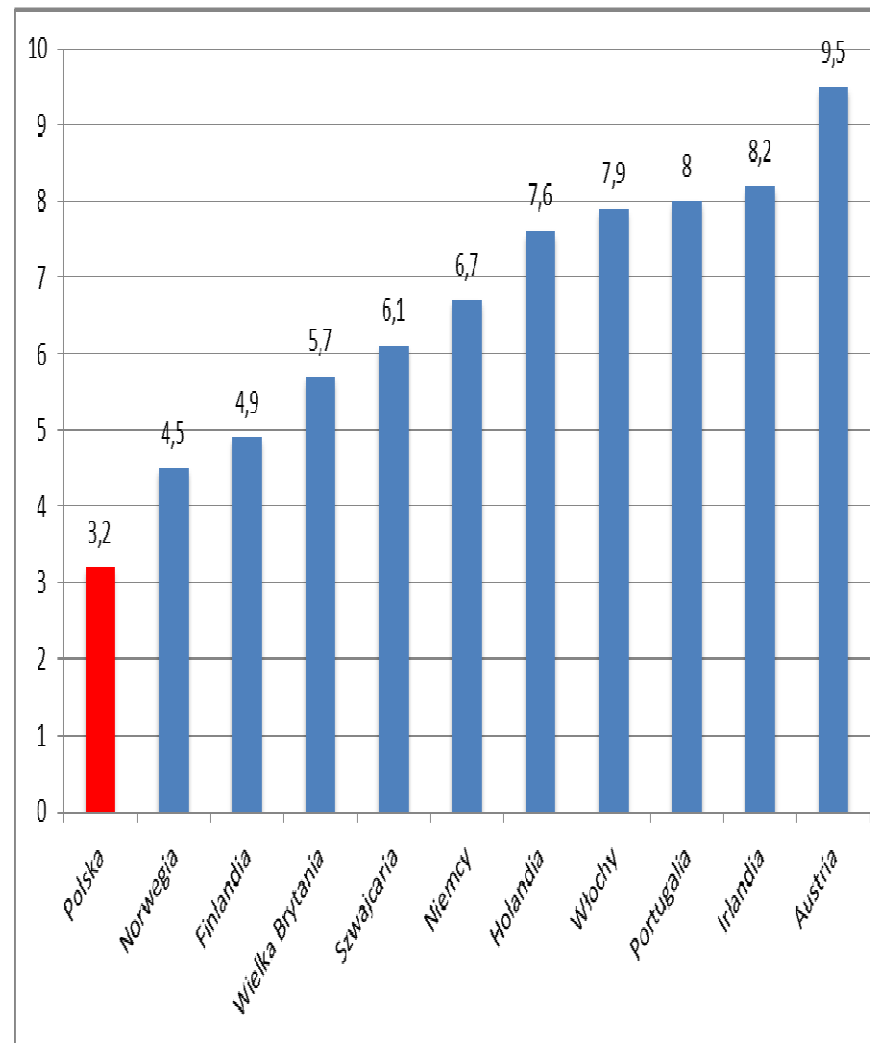
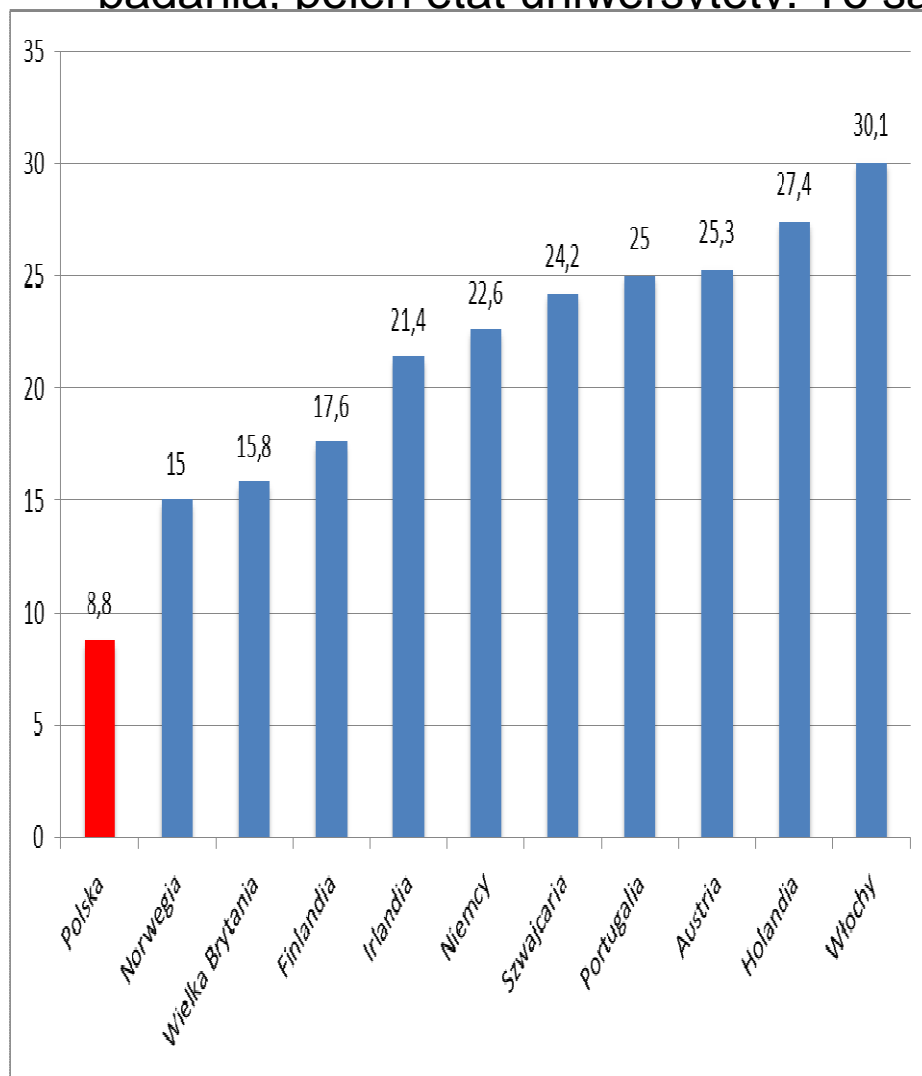
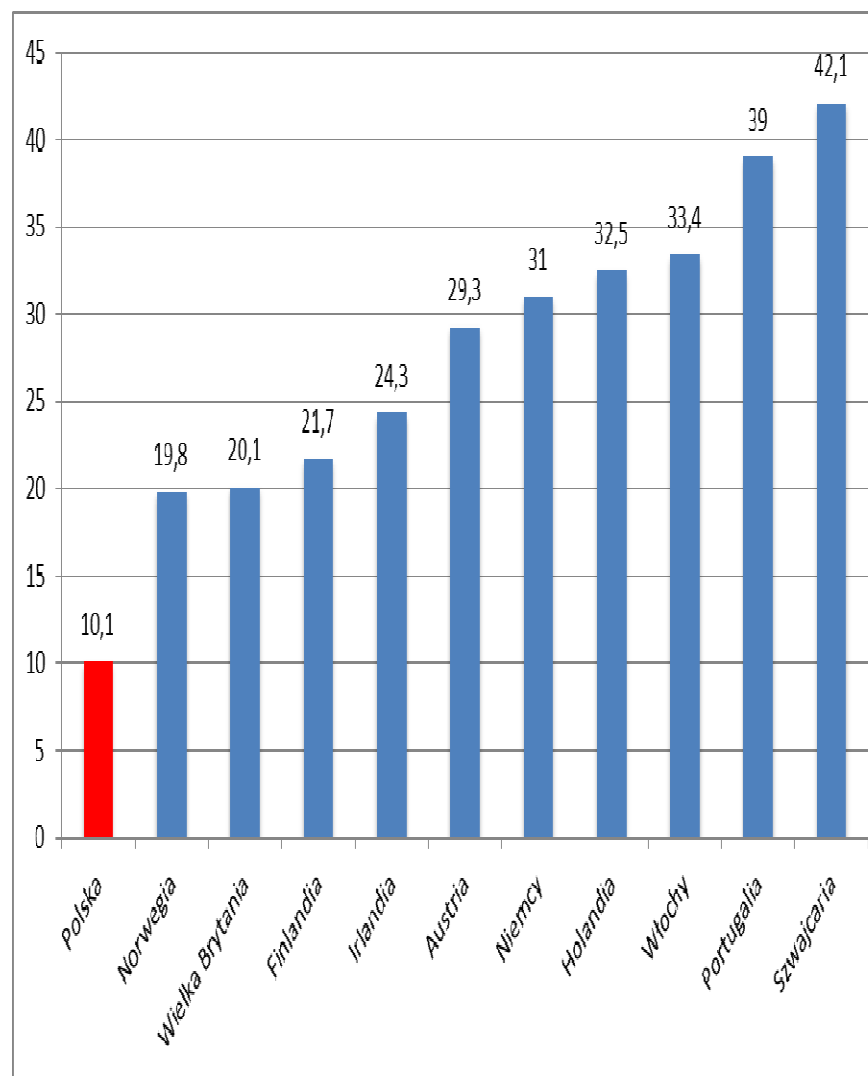
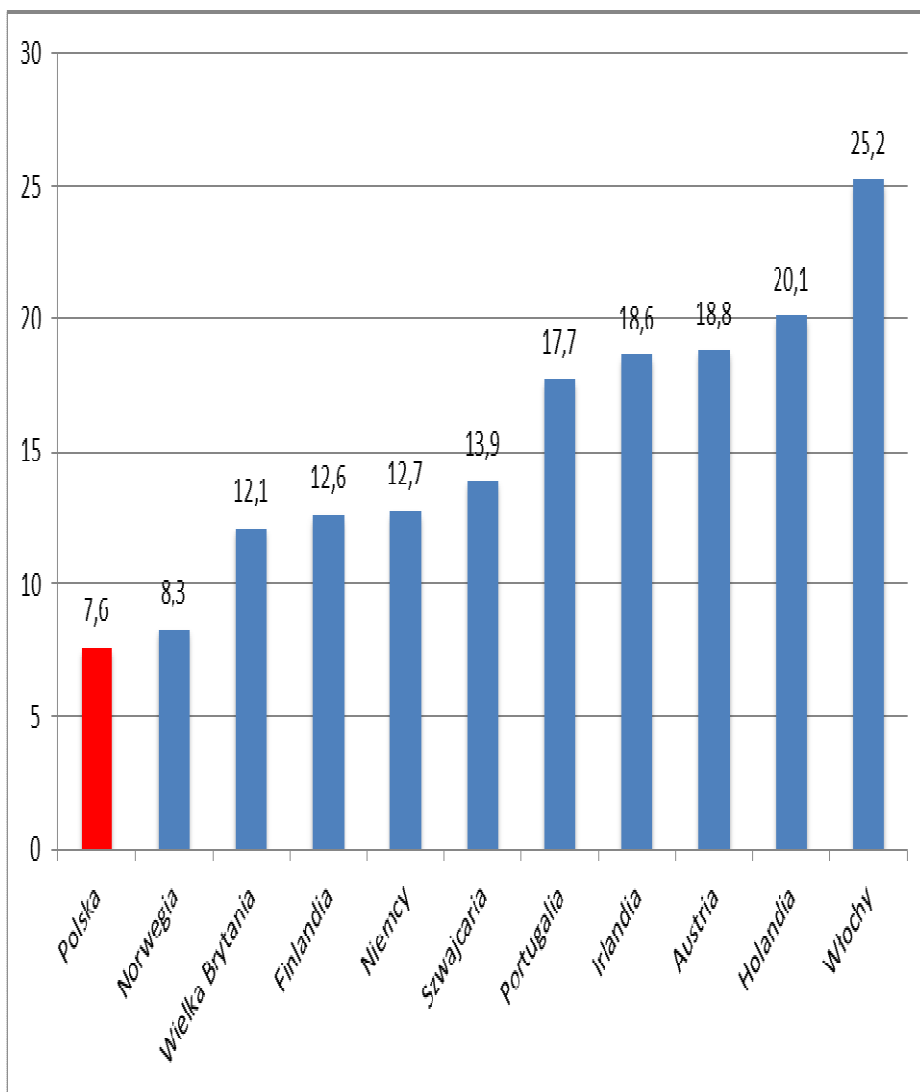

Tabela 1. Złożony wskaźnik średniej produktywności badawczej, według grupy wiekowej. Wyłącznie naukowcy zaangażowani w badania, zatrudnieni w pełnym wymiarze w sektorze uniwersyteckim.

	poniżej 40 roku życia	40 – 49 lat	50-59 lat	60 lat i więcej
Austria	18,8	34,1	29,3	31,3
Finlandia	12,6	19,7	21,7	26,8
Niemcy	12,7	28,2	31,0	38,3
Irlandia	18,6	22,7	24,3	24,2
Włochy	25,2	29,4	33,4	30,0
Holandia	20,1	32,3	32,5	32,6
Norwegia	8,3	12,1	19,8	25,5
Polska	7,6	9,1	10,1	9,4
Portugalia	17,7	23,5	39,0	34,7
Szwajcaria	13,9	36,0	42,1	37,6
Wielka Brytania	12,1	18,0	20,1	21,4

Rysunek 12 i 13. Dwie kohorty: złożony wskaźnik produktywności badawczej dla młodej kadry (lewa) vs. kadry 50-59 lat (prawa). Wyłącznie naukowcy zaangażowani w badania, zatrudnieni w pełnym wymiarze w sektorze uniwersyteckim. To samo dla różnych mierników i obszarów badań.

II. Różnice międzypokoleniowe: dystybcja czasu, rola akademicka, publikacje (3)

- Wnioski dla polityki publicznej:
- **Polityka rekrutacyjna i awansowa wymagają zmian:**
 - systemy EZ radykalnie bardziej ukierunkowane na **badania**.
Potrzebni **inni** naukowcy... Czy są?
- **Kto jest zatrudniany, kto pozostaje** na uczelniach: determinuje **jakość** nauki w Polsce; oraz jej **przyszłość** w kontekście międzynarodowym.
- Reformy Min. Kudryckiej – dobre **kierunki** (instytucje oraz mechanizmy: NCN, KEJN); - ale zmiany **powolne i niedofinansowane**.
- **Przyspieszyć i dofinansować (np. milion za milion)**

II. Różnice międzypokoleniowe: dystybucja czasu, rola akademicka, publikacje (4)

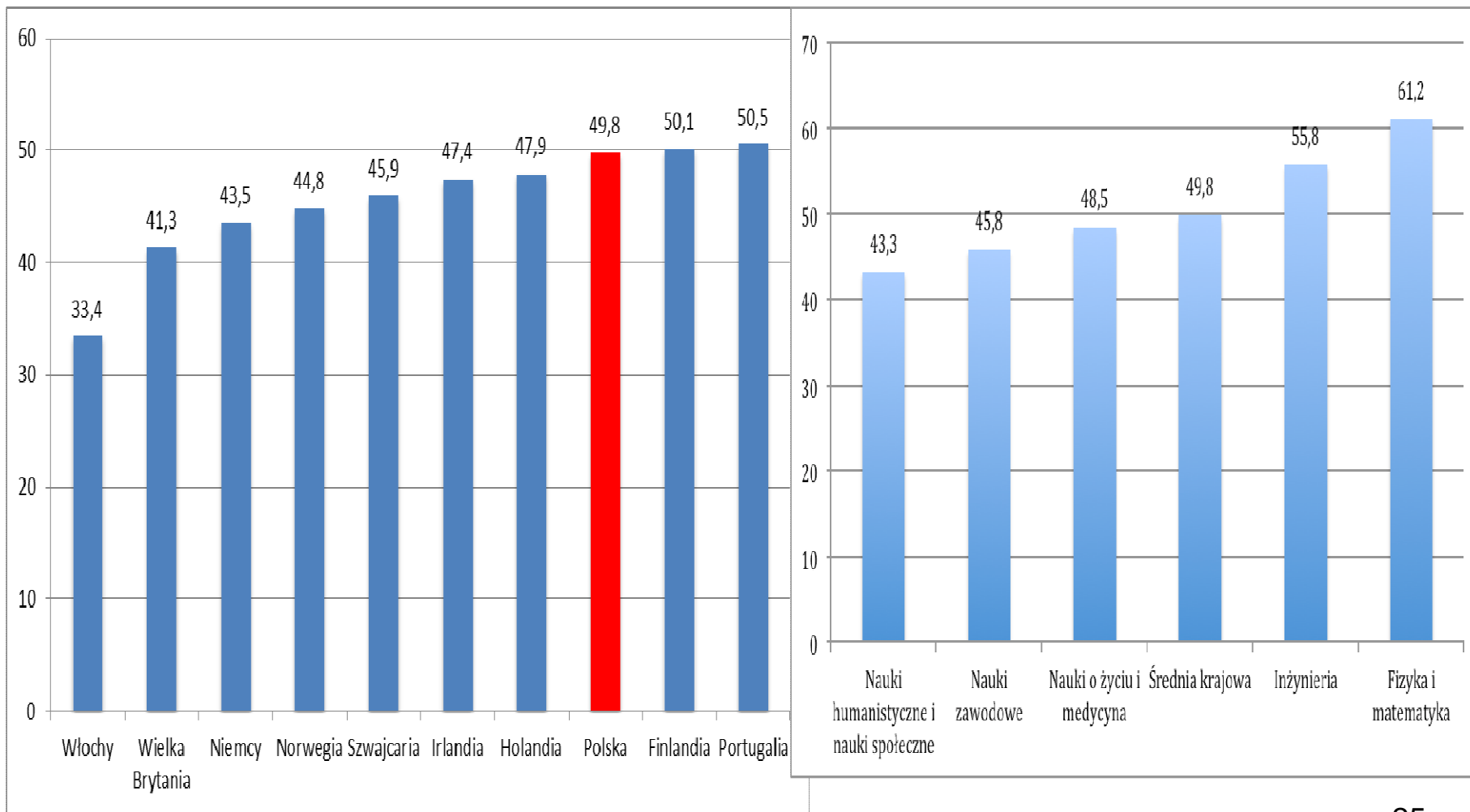
- Wnioski cd.
- Wzmacniać *internationals* kosztem *locals* w nauce: pierwsi
 - Określają **kulturę akademicką** w górnych warstwach systemu;
 - **Nadają ton** w każdym systemie;
 - Dostarczają naukowe **wzorce osobowe** innym;
 - Wymuszają powszechny **przymus normatywny** - idący w **dół** systemu.
- Co robić? – Wzmacniać nowy wzorzec naukowca (bliżej EZ):
 - Inaczej **pracować** (inny rozkład godzin pracy)
 - Inaczej **myśleć o pracy** (inny rozkład orientacji na badania/kształc.);
 - Inaczej **publikować** (dziś **mało** we wszystkich pokoleniach akademickich; i **nie więcej** wraz z każdym starszym pokoleniem).

III. Kadra nieproduktywna i najbardziej produktywna badawczo (1)

- Kadra **najbardziej produktywna**:
 - 10% - **połowa** publikacji
 - 5% - **jedna trzecia** publikacji
- PL: **emigracja**, rezygnacja z nauki, co oznaczałaby?
 - Górne 10% - strata 50% wszystkich publikacji;
 - Dolne 50% – strata... 5,9% (8,9% uniwersytety w pełnym wymiarze).
- **Tradycyjna** stratyfikacja profesji akademickiej w EZ oparta na **różnych** wzorcach intensywności publikacyjnej w **różnych** miejscach systemu (US: od *Ivy League* po *community colleges*).
- **Koncentracja na badaniach** - warunkiem **koniecznym**; a bycie ukierunkowanym na kształcenie - **wyklucza** z elity badawczej.
- PL: nie różnimy się:
 - opieramy produkcję wiedzy na **garstce** (10%) najbardziej produktywnej kadry. Nasz wzorzec jest **dokładnie zachodni**.
- Jeden z najbardziej **pozytywnych wniosków!**

Rysunek 14. Odsetek artykułów napisanych przez najbardziej produktywnych naukowców w całkowitej produkcji naukowej, według kraju (N = 17,211).

Rysunek 15. Udział (procentowy) średniej produkcji badawczej (= łączna liczba artykułów, 3 lata) najbardziej produktywnych **polskich** naukowców w całkowitej polskiej produkcji naukowej, według dyscyplin naukowych.

III. Kadra nieproduktywna i najbardziej produktywna badawczo (2)

- Co o nich wiemy (**statystycznie**), Polska i EZ:
- Pracują **dłużej!** Nastawieni na **badania!**
- **Niemcy:** średnio **dodatkowych 66,3 dni pracy**, norwescy 61,1 dni; Polacy – 26 dni dłużej.
- Europejscy (i **polscy!**) najbardziej produktywni naukowcy są:
 - bardziej **kosmopolityczni** (w badaniach),
 - znacznie **bardziej pracowici** (w h),
 - znacznie bardziej **zorientowani na badania** niż pozostali europejscy (i polscy) naukowcy,
 - pomimo niezwykle **zróznicowanych** krajowych systemów szkolnictwa wyższego! **Podobieństwo systemowe!** Punkt wyjścia do dalszych reform.

III. Kadra nieproduktywna i najbardziej produktywna badawczo (3)

- **Wnioski dla polityki publicznej:**
- **Dylemat:** wsparcie bardzo produktywnych **badaczy** (gdziekolwiek by byli) czy **instytucji**?
 - postępująca **koncentracja** badań wyłącznie w **wybranych**, najbardziej prestiżowych instytucjach?
 - Przykład NCN całość – 30% grantów Warszawa.
 - Przykład NCN Maestro – 208 mln (z 466 mln) w 5 miejscach (45%) – UW, UJ, UAM, UGd, UW, 85 grantów na 190.
 - Przykład ERC – dominacja UW.

IV. Podsumowanie i wnioski (1)

- Zadanie reform: **stopniowa zmiana przekonań i zachowań akademickich** (w stronę EZ).
 - Wybór: **bliżej świata rozwiniętego**, przeciw autarkii?
- Publiczne finansowanie, w tym **wynagrodzenia**, muszą wyraźnie wzrosnąć.
- Warunek?
 - ruch państwa (2009-2012, mechanizmy) – ruch sektora (brak poparcia) – ruch państwa (wysokie nakłady). Sprzężenie zwrotne niezbędne.
- 2009-2012: tylko **sposoby dystrybucji. Niezmieniony poziom publicznych nakładów**
 - Problemem nie tylko **pieniądze** – również **przekonania** (społeczeństwo, politycy) i **priorytety**: brak **zaufania** na **zewnątrz** uczelni – sprzężony z brakiem **wewnętrznej** chęci reform na uczelniach.
- Bogatsi **biegną** coraz szybciej... Polska porusza się **powoli** (w porównaniu z najlepszymi w OECD; również z regionem CEE).

IV. Podsumowanie i wnioski (2)

- Nie pomogą **drobne korekty** – zmiana nastawienia państwa:
 - od **wprowadzania** mechanizmów **konkurencyjności** - do wyższych publicznych nakładów (zwłaszcza na **badania podstawowe: zob. NCN vs. NCBR**)
- Ale: niezbędny warunek kolejnego etapu (wyższych nakładów publicznych) – być może **stratyfikacja pionowa w systemie?**

W różnych miejscach **różne** wymagania naukowe: od **minimalnych** (miejsca dydaktyczne) po **najwyższe** (miejsca elitarne, badawcze).

- **Różna** kadra, studenci, poziom **dotacji**, pula **grantów**.
- Podział dziś **skrywany** – podział jawny (w ciągu 5 lat);
- **Nierówności** rosną w warunkach konkurencji.

IV. Podsumowanie i wnioski (3)

- Dobra nauka rodzi się z **koncentracji**:
 - (1) **zasobów**
 - (2) **talentów** (kadra, postodcy, doktoranci i studenci) i
 - (3) dobrego **zarządzania** (w tym dużej autonomii)
Ale najczęściej w **wybranych** miejscach. Czy tego chcemy? Co to oznacza?
- Kultura akademicka w górnych partiach systemu ceni wyłącznie **badania** naukowe, w najniższych – tylko **dydaktykę**.
- Zachęty do **migracji pionowej**: dopasowanie wymagań, możliwości i finansowania (badań oraz pensji).
- **Proporcji** kadry nie zmienimy w skali **systemu** – przegląd kadry i zmiana pokoleniowa wymagają 10 lat –
 - Czy możemy zmieniać ją w **wybranych**, najlepszych miejscach?
 - UW? UW i UJ? Nowe-zreformowane miejsca?
 - Ustawa o uczelni elitarniej + dodatkowe finansowanie + nowe reguły gry + nowa kadra z nowych konkursów?
 - **Jedno** eksperymentalne miejsce?

IV. Podsumowanie i wnioski (4)

- Czy chcemy? Dwa obrazy: cechy nauki „**peryferii**” (w tym PL):
 - **niezróżnicowany** pionowo (równość)
 - **nieefektywny naukowo** (niewidzialność: prestiż i zasoby)
 - niezorientowany na **badania** (republika dydaktyków)
 - **niekonkurencyjny** międzynarodowo (finansowanie głównie wewnętrzne)
 - działający według **lokalnych reguł** akademickich (odmienność wzorców)
 - **niedofinansowany** (*austerity* przed *austerity*)
 - zapatrzony w **przeszłość** (silne własne mitologie)
 - **parafeudalny** (podzielony pokoleniowo)
 - **wrogi** wobec uznanych kryteriów w nauce (postawy lokalne wobec hierarchii czasopism; głównego języka nauki ENG; mierzalności i porównywalności wyników etc.)

IV. Podsumowanie i wnioski (5)

- 4 cechy nauki „**centrum**”:
 - (1) **jasne wzorce**, reguły gry akademickiej, hierarchie ważności (ale miejsce dał wszystkim w różnych miejscach) (silne postawy **kosmopolityczne** w nauce)
 - (2) **silna stratyfikacja w systemie**: „Każdy zna swoje miejsce w systemie”; indywidualnie i instytucjonalnie (górne warstwy narzucają reguły i normy, presja normatywna).
 - (3) **nierówności nakładów i wyników** oczywiste: różne wymogi – i możliwości - w różnych miejscach (ale mobilność góra/dół).
 - (4) silna **koncentracja zasobów** w oparciu o mechanizmy **konkurencyjne** oraz **dotacyjne** – instytucje; (model ERC wzmacnia modele krajowe – krajowe wyłoniły **wcześniej** model ERC!)
- Co wybieramy, peryferie czy centrum (i ich reguły gry akademickiej) – pytanie na przyszłość!

IV. Podsumowanie i wnioski (6)

- Nadal „**kumulujemy straty**” jako **system**, ale część kadry już pracuje wedle **podobnych** wzorców i ma **porównywalne** osiągnięcia!
- Obraz w całej książce: **chłodny** – ale **pozytywny**...
- **Wizja atrakcyjnego i efektywnego** (oba elementy) **systemu**. Oraz wizja **reform**: co chcemy osiągnąć? Czym grożą zaniechania? Czy i kiedy zmian, jakim kosztem?
- Temu **pośrednio** służy książka – chociaż **bezpośrednio** to badania poznawcze, typowe *curiosity-driven research*...

- *Dziękuję za uwagę!*

Bibliografia

- Kwiek, Marek (2016a). „Constructing Universities as Organizations. University Reforms in Poland in the Light of Institutional Theory”. In: Eugenie Samier (ed.), *Ideologies in Educational Administration and Leadership*. New York: Routledge, 2016. 193-216.
- Kwiek, Marek (2016b). „From Privatization (of the Expansion Era) to De-privatization (of the Contraction Era). A National Counter-Trend in a Global Context”. In: Sheila Slaughter and Barrett Jay Taylor, editors. *Higher Education, Stratification, and Workforce Development. Competitive advantage in Europe, the US and Canada*. Dordrecht: Springer, 2016. 311-329.
- Kwiek, Marek (2016c). “The European Research Elite. A Cross-National Study of Highly Productive Academics in 11 Countries”. *Higher Education*. 71(3). 379-397 (dostępne: <http://link.springer.com/article/10.1007/s10734-015-9910-x>).
- Kwiek, Marek (2016d). „Global University Rankings in the Polish Context: the University of Warsaw, a Case Study”. Maria Yudkevich, Philip G. Altbach and Laura E. Rumbley, eds., *The Global Academic Rankings Game. Changing Institutional Policy, Practice, and Academic Life*, New York: Routledge. 2016. 146-170.
- Kwiek, Marek (2016e). „From Growth to Decline? Demand-Absorbing Private Higher Education when Demand is Over”. In: *A Global Perspective of Private Higher Education* edited by Mahsood Shah and Sid Nair, New York: Elsevier, 2016. 53-80.
- Kwiek, Marek (2016f). „Competing for Public Resources: Higher Education and Academic Research in Europe”. A Cross-Sectoral Perspective. In: Wojciech Bienkowski, Josef C. Brada, Massaki Kubomiwa, eds., *International Perspectives on Financing Higher Education*. New York: Palgrave, 2016. 6-24.
- Kwiek, Marek (2015a). „The Internationalization of Research in Europe. A Quantitative Study of 11 National Systems from a Micro-Level Perspective”. *Journal of Studies in International Education*, 19(2), 2015. 341-359.
- Kwiek, Marek (2015b). „Inequality in Academic Knowledge Production. The Role of Research Top Performers Across Europe”. In: Emanuela Reale and Emilia Primeri, eds., *Universities in transition. Shifting institutional and organizational boundaries*. Rotterdam: Sense, 2015. 203-230. 34

Bibliografia

- Kwiek, Marek (2015c). "Academic Generations and Academic Work: Patterns of attitudes, behaviors and research productivity of Polish academics after 1989". *Studies in Higher Education*, 40(8). 1354-1376.
- Kwiek, Marek (2015d). "The Unfading Power of Collegiality? University governance in Poland in a European comparative and quantitative perspective. *International Journal of Educational Development* 43. 77-89.
- Kwiek, Marek (2015e). „Nierówności w produkcji wiedzy naukowej – rola najbardziej produktywnych naukowców w 11 krajach europejskich”. *Nauka i Szkolnictwo Wyższe*, 1(45), 269-308 (dostępne: <http://pressto.amu.edu.pl/index.php/nsw/article/view/4541>).
- Kwiek, Marek (2015f). "Międzypokoleniowa ruchliwość społeczna: szkolnictwo wyższe a drabina edukacyjna i zawodowa w Polsce". *Nauka i Szkolnictwo Wyższe* 2(46), 171-200.
- Kwiek, Marek (2015g). „Podzielony uniwersytet. Od deinstytucjonalizacji do reinstytucjonalizacji misji badawczej polskich uczelni”. *Nauka i Szkolnictwo Wyższe* 2(46), 2015, 31-64.
- Kwiek, Marek (2015h). „Prywatyzacja i deprywatyzacja: od ekspansji do implozji szkolnictwa wyższego w Polsce”. *Praktyka Teoretyczna*. 4(2015). 1-28
- Kwiek, Marek (2015i). „Reformy uniwersytetów europejskich: państwo dobrobytu jako brakujący kontekst badań i polityki publicznej”. *Człowiek i Społeczeństwo*. 39(2015), 165-196.
- Kwiek, Marek (2015j). „Młoda kadra: różnice międzypokoleniowe w pracy naukowej i produktywności badawczej. Czym Polska różni się od Europy Zachodniej?” *Nauka* 3/2015. 51-88 (dostępne: <http://www.portalwiedzy.pan.pl/index.php/88-publicacje-kancelaria-pan/menunauki/912-nauka-5-2015>).
- Kwiek, Marek (2015k). *Uniwersytet w dobie przemian. Instytucje i kadra akademicka w warunkach rosnącej konkurencji*. Warszawa: PWN.
- Kwiek, Marek (2015l). „Umiejscowienie badań naukowych. Polska kadra akademicka z perspektywy europejskiej”. *Nauka i Szkolnictwo Wyższe*, 1(45). 39-74 (dostępne: <http://pressto.amu.edu.pl/index.php/nsw/article/view/4506>).

Bibliografia

- Kwiek, Marek (2013). "From System Expansion to System Contraction: Access to Higher Education in Poland". *Comparative Education Review*. 57(3). 553-575.
- Kwiek, Marek (2012a). "Changing Higher Education Policies: From the Deinstitutionalization to the Reinstitutionalization of the Research Mission in Polish Universities". *Science and Public Policy*. Vol. 39. 641-654.
- Kwiek Marek (2012b). "Uniwersytet jako wspólnota badaczy'? Polska z europejskiej perspektywy porównawczej i ilościowej". *Nauka i Szkolnictwo Wyższe*. Vol. 40. No. 2. 71-101 (dostępne: <http://pressto.amu.edu.pl/index.php/nsw/article/view/3294>).
- Kwiek, Marek and Dominik Antonowicz (2014) „The Changing Paths in Academic Careers in European Universities: Minor Steps and Major Milestones”. In: Tatiana Fumasoli, Gaelle Goastellec and Barbara M. Kehm (eds.), *Academic Careers in Europe - Trends, Challenges, Perspectives*. Dordrecht: Springer, 2014. 41-68.
- Kwiek, Marek and Dominik Antonowicz (2013) Academic Work, Working Conditions and Job Satisfaction: Ulrich Teichler and Ester Ava Höhle (eds.), *The Work Situation of the Academic Profession in Europe: Findings of a Survey in Twelve European Countries*. Dordrecht: Springer, 2013. 37-54.

(wyłącznie te wybrane pozycje Autora, w których prezentowane idee znajdują rozwinięcie)